

Dofinansowano ze środków
WFOŚiGW w Katowicach

Nasz Racibórz, nasza ekologia!

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Racibórz » Odczytaniem listu prezydenta RP Bronisława Komorowskiego przez Gabriellę Lenartowicz – prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach rozpoczęto konferencję prasową w Pałacu Staszica w Warszawie, inaugurującą ogólnopolskie obchody powstania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Fundusze OCHRONY ŚRODOWISKA mają już 20 lat

– Z okazji jubileuszu proszę przyjąć serdeczne życzenia i wyrazy uznania dla Państwa pracy, dla ważnej misji i osobistego zaangażowania nie tylko w ochronę środowiska, ale też promowania nowoczesnych postaw ekologicznych. Wysoko cenię, że system finansowania ochrony środowiska w Polsce, stworzony przez Państwa we współpracy z Narodowym Funduszem, stawiany jest za wzór dla rozwijających się gospodarek i krajów. Polska potrzebuje rozwoju, osiąganego dzięki konkurencyjnej, innowacyjnej gospodarce. Potrzebuje jednak rozwoju zrównoważonego. Jestem świadomy odpowiedzialności, jaka na Państwu spoczywa – stwierdził w liście skierowanym do uczestników konferencji Bronisław Komorowski, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

W panelu podsumowującym efekty funkcjonowania w Polsce systemu finansowania ochrony środowiska, udział wzięła Aneta Wilmańska – wiceminister środowiska oraz Jerzy Pietrewicz – wiceminister gospodarki, Jadwiga Rotnicka – przewodnicząca Senackiej Komisji Środowiska oraz Stanisław Żelichowski – przewodniczący Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa a także Małgorzata Skucha, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Adam Krzyżków – przewodniczący konwentu prezesów wojewódzkich funduszy.

Przez 20 lat istnienia 16 wojewódzkich funduszy dofinansowano ponad 114 tys. zadań związanych m.in. z ochroną wód, gospodarką wodną, ochroną powietrza, ochroną ziemi i gospodarką odpadami, czy edukacją ekologiczną przeznaczając na te cele ponad 29 mld zł.

Do 2013 roku dzięki środkom funduszy wybudowano 60 tys. km kanalizacji, co by pozwoliło

by opasać kulę ziemską półtora raza. Zbudowano, bądź zmodernizowano ponad 10 tys. oczyszczalni ścieków, przebudowano także blisko 19 tys. km koryt rzek czy wałów – poinformował w imieniu obecnych na konferencji prezesów wszystkich 16 wojewódzkich funduszy Adam Krzyżków.

Konferencji w Warszawie towarzyszyła wystawa fotografii prezentujących największe i najciekawsze efekty środowiskowe uzyskane dzięki wsparciu funduszy. Dziennikarzom i gościom spotkania zaprezentowano m.in. unikatową w skali europejskiej biogazownię w Kostkowicach koło Cieszyna wybudowaną dzięki dofinansowaniu WFOŚiGW w Katowicach.

Jej wyjątkowość polega na możliwości wykorzystania przy produkcji energii wszystkich odpadów powstających w gospodarstwie rolnym. Katowicki fundusz wsparł jej powstanie w postaci dotacji i preferencyjnej pożyczki w wysokości ponad 6 mln zł. Dziś ta biogazownia wytwarza gaz spalany w specjalnym silniku kogeneracyjnym o mocy 600 kilowatogodzin wytwarzając prąd i ciepło. Powstaje także bardzo cenny nawóz wykorzystywany do nawożenia upraw.

Była to również okazją do podsumowań dwudziestoletniej działalności funduszy w poszczególnych województwach na rzecz ochrony środowiska. Na przykład w województwie śląskim, dzięki wsparciu ze środków WFOŚiGW w wysokości ponad 6 mld zł, udało się zrealizować ok. 10 tys. zadań. Wybudowano ponad 5 tys. km sieci kanalizacyjnych, 900 km sieci wodociągowej. Na skutek powstania inwestycji związanych z ochroną atmosfery udało się w regionie ograniczyć emisję dwutlenku węgla o blisko 3 mln ton, wybudowano lub zmodernizowano 244 oczyszczalnie ścieków i wyremontowano ok. 80 km koryt rzek, potoków i wałów

przeciwpowodziowych, przeprowadzono ponad 4 tys. proekologicznych akcji i działań nieinwestycyjnych.

Opowiadając o tych efektach Gabriela Lenartowicz – prezes WFOŚiGW w Katowicach przyznała, że choć takie efekty wsparcia można określać jako sukces wszystkich instytucji i przedsiębiorstw dbających o stan środowiska, to do pełnego zadowolenia jeszcze daleko. Nie wszędzie jeszcze np. udaje się powiązać ekologiczne wyzwania z nowoczesnym myśleniem o ekonomii tak, by ekologiczne i innowacyjne rozwiązania stały się równocześnie motorem rozwoju gospodarki – stwierdziła G. Lenartowicz.

Także od początku realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko wojewódzkie fundusze spełniają ważną rolę instytucji wdrażających środowiskowe projekty tego największego w Europie programu pomocowego.

– Do tej pory podpisano ponad 700 umów o dofinansowanie ze środków europejskich. Czyli to jakby przez ostatnie 4 lata codziennie podpisywano 2 umowy. Na wszystkie inicjatywy prośrodowiskowe rozdysponowano już prawie 18,5 mld zł. Te fundusze są przeznaczone na inwestycje poprawiające stan środowiska, a przy tym komfort życia mieszkańców. Do najważniejszych działań należą: budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, unowocześnianie zakładów zagospodarowania odpadów, budowa zakładów utylizacji i recyklingu odpadów, unowocześnienie zakładów przemysłowych. – powiedziała Aneta Wilmańska, wiceminister środowiska.

W ostatnich latach 224 umów o dofinansowanie podpisano z przedsiębiorcami, którzy postanowili dostosować swoje firmy do wymogów ochrony środowiska, a tym samym sprawić, aby ich działalność nie szkodziła

przyrodzie i ludziom. Dzięki tym inwestycjom firmy są w stanie zużywać mniej energii, surowców oraz wody, a emisja zanieczyszczeń znacznie się zmniejszyła. Na takie cele przeznaczone do tej pory ponad 1 mld zł dofinansowania.

W trakcie konferencji zostały także podpisane pierwsze trzy umowy pomiędzy NFOŚiGW a WFOŚiGW w Katowicach, Opolu i Białymstoku w ramach uruchomionego w tym roku programu Region. W najbliższym czasie zostanie zawartych jeszcze osiem kolejnych umów.

Celem programu jest wypełnienie zobowiązań wobec bene-

ficjentów inwestujących w środowisko. Zgodnie z ustawą o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce, od tego roku obowiązują zmiany w prawie ochrony środowiska dotyczące opłat środowiskowych. Przedsiębiorcy do tej pory dwukrotnie w ciągu roku ponosili opłaty za korzystanie ze środowiska, teraz będą płacić raz w roku do 31 marca. Te opłaty w kolejnych latach będą musiały być wyrównane, ale w tym roku spowoduje to zmniejszenie wpływów do wszystkich Funduszy i do NFOŚiGW i do wojewódzkich. „Region” zapewni wypełnienie planów finan-

sowych Funduszy i bezpieczną obsługę realizowanych zadań beneficjentów. Na realizację programu Region przeznaczono 500 mln zł.

Ogólnopolską inauguracją 20 – lecia funduszy zakończyły liczne ekologiczne happeningi zorganizowane przez Klub Gaj i Fundację Arka. Młodzież ze szkół warszawskich licznie obiegła, jedyne w Polsce, Mobilne Centrum Edukacji Ekologicznej uczące korzystania z odnawialnej energii, które funkcjonuje – także dzięki dofinansowaniu przez WFOŚiGW w Katowicach – przy bielskiej Fundacji Arka.

DWIE DEKADY z rudzkim Parkiem

Z udziałem Gabrieli Lenartowicz – prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 27 czerwca w Szymociach zorganizowano konferencję podsumowującą 20-lecie istnienia Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe”. Powstały w 1993 roku park w Rudach jest jednym z ośmiu parków krajobrazowych w województwie śląskim i jednym z największych w Polsce. Jego powierzchnia wynosi ponad 49 tys. hektarów i składa się z pięciu niestykających się ze sobą obszarów. Swym zasięgiem park obejmuje północno-wschodnią część miasta Racibórz (począwszy od wschodniego brzegu kanału Ulgi) aż po wschodnią granicę miasta wraz z Arboretum Bramy Morawskiej, a także częściowo gminy: Nędza, Kuźnia Raciborska, Knurów, Czerwionka – Leszczyń, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Łyski, Sośnicowice i Pilchowice.

Na tych terenach szczególnej ochronie podlegają przyrodniczo cenne pozostałości natural-

nych lasów łęgowych i łąk typowych dla doliny górnej Odry oraz stawy – tereny legowisk i siedliska rzadkiej roślinności błotnej i wodnej (m.in. cibora żółta, kotewka orzech wodny), a także liczne tu pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.

Oprócz naturalnych walorów przyrodniczych w Rudach ochronie podlegają wartości historyczno – kulturowe ukształtowane w wyniku działalności cystersów, którzy przybyli z Francji w 1258 roku. Z tamtych lat w Rudach, oprócz dowodów znanej przedsiębiorczości zakonników, zachował się pocysterski kościół i zespół klasztorny – pałacowy z jednym z największych w Polsce parków w stylu angielskim.

– Bardzo się cieszę, że te obiekty udało się uratować, a teraz przywraca się do świetności – mówił w czasie konferencji dr Jan Maciej Waga z Uniwersytetu Śląskiego, który w swym wystąpieniu poruszył problem ochrony obszarów takich jak „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe”, które w swej historii

zostały poddane oddziaływaniu człowieka i to właśnie człowiek nadał im ich wyjątkowy charakter. Bez ingerencji człowieka łąki i stawy zarosną, a park bezpowrotnie utraci swój unikatowy charakter – mówił wicedyrektor parku Michał Góra. Nie byłoby to możliwe, bez wsparcia ze strony Funduszu.

WFOŚiGW w Katowicach od lat wspiera swymi środkami prace związane ze wzbogacaniem różnorodności biologicznej oraz z zachowaniem cennych przyrodniczo zbiorowisk i odnowy drzewostanu na obszarach zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, którego cysterskie kompozycje krajobrazowe są dziś integralną częścią.

W ciągu ostatnich siedmiu lat dofinansowanie na cele związane z ochroną przyrody w śląskich parkach krajobrazowych wyniosło blisko 4 mln zł. Ponad milion dwieście tysięcy złotych przeznaczono na działalność prowadzoną w należących do parków ośrodkach edukacji ekologicznej związanej z kształtowaniem świadomości ekologicznej wśród mieszkańców regionu. I jak zapewniała prezes Gabriela Lenartowicz, podczas jubileuszowej konferencji poświęconej cysterskiemu parkowi, pieniądze te są wydane z pożytkiem i korzyścią dla ochrony cennych walorów przyrodniczych.